LA CABANA

LA FATARELLA, MARÇ 1986 Nº 8

OTAN

SI.....

PERÒ

NO.

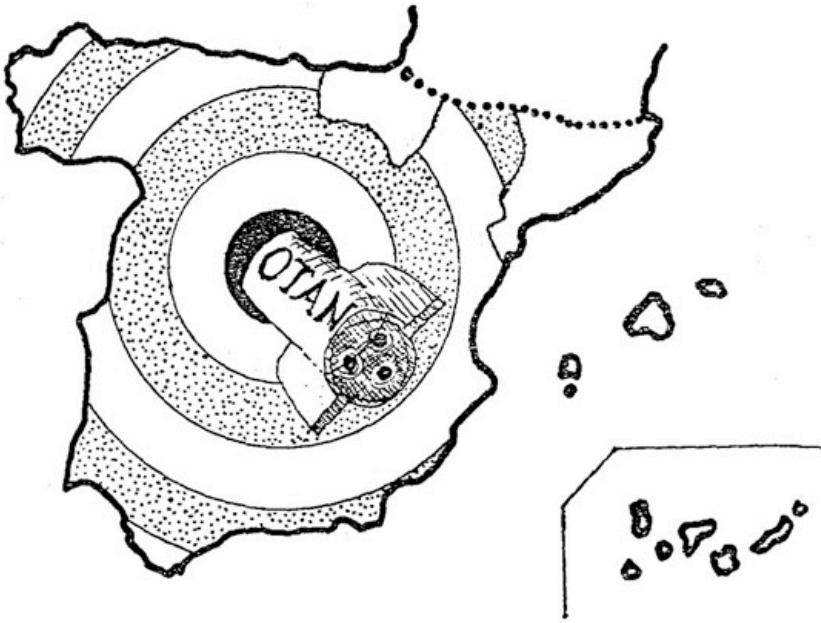

LA PRIMAVERA LA SANG ALTERA.

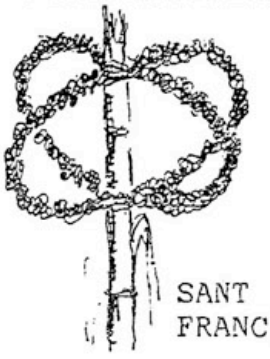

SANT FRANCISCO.

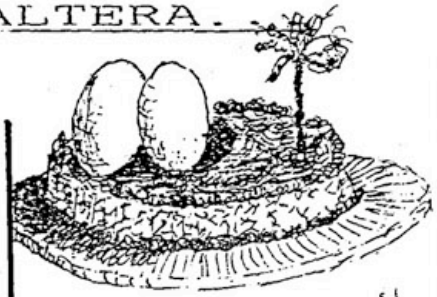

PASQUA.

COMISSIÓ DE CULTURA DE L'AJUNTAMENT DE LA FATARELLA

CONSELL DE REDACCIÓ:
ANGUERA I FERNANDEZ, Joan
BALSEBRE I GIRONES, Francesc
CABÚS I RUANA, Messe
DESCARREGA I LLOP, Francesc
DESCARREGA I RIBERA, Messe
DESCARREGA I RUANA, Francesc
LLOP I GIRONÉS, Joan
LLOP I PASCUAL, Ramón
TIÓ I PASQUAL, Pilar

DISENY GRÀFIC:
Francesc BALSEBRE
Xavier REBÉS

ELS ARTICLES PUBLICATS EXPRESEN SOLAMENT L'OPINIÓ DELS SEUS AUTORS.

QUALSEVOL CONSULTA O COL·LABORACIÓ, ADRESSEU-LA A L'AJUNTAMENT O A QUALSEVOL MEMBRE DEL CONSELL DE REDACIÓ.

EDITA I IMPRIMEIX L'AJUNTAMENT DE LA FATARELLA
DIPOSIT LEGAL T-1382-85

LES PERSONES DEL POBLE QUE VISQUIN FORA I QUE ESTIGUIN INTERESSADES EN REBRE LA CABANA QUE HO COMUNIQUIN A L'AJUNTAMENT.

INDEX

2 - Editorial.
3 i 4 - L'Ajuntament informa.
5 - Poesia.
6 - Referèndum OTAN: Resultats.
7 - Cartes al Director - Notícies breus.
8 - Pagesia.
9 - Salut rural.
10 - El Centre de F.P. de Gandesa.
11 - Col·laboració.
12 - 13 - Història i costums.
14 - Esports.
15 - Cuina casolana - Passatemps.

EDITORIAL

SI... però NO

Perquè, una vegada més, la classe governant ha empleat les mateixes tècniques de coacció des del poder, obscurantisme i manipulació dels mitjans de comunicació per a resoldre al seu favor una consulta popular.

La campanya oficial s'ha basat, principalment, en la desinformació i en la coacció. No s'ha informat del que és o no és l'OTAN, sinó que han fet ús de la intimidació i les amenaces del que, segons ells, passaria si guanyés el NO - (tercermundisme, represàlies econòmiques de l'exterior, rebuig dels membres de la C.E.E., etc...), i això s'ha fet des - d'un control abusiu dels mitjans de comunicació públics.

Malgrat tot, el nostre poble i Catalunya ha fet un vot pacifista, en contra dels blocs militars i de convivència cívica; un vot raonat davant de les pressions i coaccions exercides des del poder.

Pensem que el fet de convocar aquest Referèndum ja és, en si, positiu, i que cal potenciar i sovintejar aquests tipus de consulta per a que siguin els ciutadans els qui decideixin les orientacions bàsiques de la política de govern, tan interior com exterior.

A la vegada, cal un aprofundiment en la democràcia a tots els nivells de la vida quotidiana, i això s'aconsegueix bàsicament amb el foment de la cultura, - el civisme i la participació ciutadana.

EL CONSELL
DE
REDACCIÓ.-

L'AJUNTAMENT INFORMA

- Ple del 13-Març-1986.

.. S'aprova una Moció per la qual es sol·licitarà que s'inclogui en l'ordre del dia de la reunió d'Alcaldes de la comarca, a celebrar el dia 15 a Gandesa, els següents punts:

- Proposta de recolzament de tots els Alcaldes de la Terra Alta a que la Fatarella es pugui incloure en el Projecte de portada d'aigües des de Riba-Roja.
- Fer constar en Acta la postura dels Alcaldes de Batea, la Pobla i Vilalba, i els motius pels quals encara no s'hagi signat el Conveni d'inclusió de la Fatarella en l'esmentat Projecte.

.. Inicialment, el Ple descarta la possibilitat de que la Fatarella organitzi la diada de la Pubilla Comarcal d'enguany.

.. S'aproven factures per un total de 811.396'- ptes.

.. S'informa de que les actuacions musicals de Setmana Santa i "Sant Francisco" es repartiran equitativament entre les dues Bandes del poble.

.. S'informa de la reunió mantinguda amb els veïns del bloc de pisos d'Espallargues, referent al carrer situat entre aquest i les Escoles de baix.

Es fa constar que l'Ajuntament no entra en qüestions particulars que hagin sorgit entre els veïns de la zona, i que serà l'instrument de planejament que s'aprovi reglamentàriament amb caràcter definitiu, el que assenyali les determinacions a les quals es subjectarà el sòl qualificat com a urbà.

.. El Sr. Balsebre fa constar en Acta els següents punts:

- Que a la revista "La Cabana" del mes de Febrer s'hi posen algunes coses que no s'ajusten a la realitat.
- Que en un Ple anterior i en relació amb "La Cabana", va manifestar que l'Ajuntament donés lectura a la revista abans de sortir al carrer, sense referir-se en cap moment a que fos censurada pel Ple.

- Ple del 25-Març-1986.

.. Es llegeix l'oferta de FECSA valorant en 51.250'- ptes. el desplaçament de la xarxa de baixa tensió que travessa el C/ dels Molins.

.. Es dóna compte de l'organització, el proper mes d'Octubre, d'una competició organitzada pel Moto-Club "Univer-Diagonal", un tram de la qual passarà per camins del nostre terme.

.. S'informa de que el Dia de Promoció Turística a la Terra Alta l'organitzarà Horta de Sant Joan.

.. S'acorda redactar una Memòria Valorada per a sol·licitar subvenció a la Diputació Provincial, per l'arranjament de camins municipals.

.. S'aproven factures per un import total de 369.279'- ptes.

.. S'aprova el Padró de l'Impost Municipal sobre la Circulació de Vehicles per a 1986, que puja a un total de 859.720'- ptes. S'exposarà al públic durant 15 dies, a efectes de les reclamacions que es vulguin presentar.

.. S'aprova la Certificació núm. 9 de les obres del Casal, que puja a un total de 3.120.738'- ptes.

.. S'aprova el Padró de Famílies Pobres amb dret a assistència mèdico-farmacèutica (Beneficiència) per a 1986, el qual s'exposarà al públic durant 15 dies, a efectes de reclamacions.

.. El Sr. Alcalde informa de la reunió celebrada a Gandesa pels Alcaldes de la comarca, on es va presentar la moció (aprovada el Ple passat) sobre la inclussió de la Fatarella en el Projecte de portada d'aigües des del pantà de Riba-roja. (El mes que ve, un cop es disposi de l'Acta, informarem més àmpliament de les incidències d'aquesta reunió).

El Sr. Conrad fa constar que, per a clarificar aquest assumpte, s'hauria de concertar una entrevista amb el President de la Generalitat.

.. Així mateix, s'informa de la reunió celebrada a Gandesa per Entitats representatives de la comarca amb el Conseller d'Agricultura, de la qual en parlarem àmpliament el mes que ve.

PRESSUPOST ORDINARI PER A 1.986

Despeses:

- Retribuc. bàsiques . . .	2.247.686'-
- Retrib. complementàries .	1.834.598'-
- Personal contractat . .	650.662'-
- Assegurances socials . .	150.000'-
- Clínica i medicaments .	230.800'-
- Quotes MUNPAL	1.242.542'-
TOTAL CAPÍTOL 1 . .	6.356.288'-
- Despeses d'oficina . . .	340.000'-
- Reparacions ordinàries .	100.000'-
- Llum, calefacció... . .	500.000'-
- Transport d'aigua . . .	5.000.000'-
- Telèfon	225.000'-
- Dietes membres Corporac.	300.000'-
- Dietes funcionaris . . .	30.000'-
- Material especial . . .	340.000'-
- Llum públic i pous . . .	1.500.000'-
- Neteja Escoles	160.400'-
- Neteja Consultori . . .	116.715'-
- Recollida escombreries .	300.160'-
- Curs Català	84.252'-
- Cultura	1.300.000'-
- Imprevistos	300.000'-
- Esports	100.000'-
- Vehicles	25.000'-
- Maquinària i instal-lac.	225.000'-
- Mobiliari	5.000'-
TOTAL CAPÍTOL 2 . .	10.951.527'-
- Interessos de Bancs . .	1.000'-
TOTAL CAPÍTOL 3 . .	1.000'-
- Serveis mancomunats . . .	1.000'-
TOTAL CAPÍTOL 4 . .	1.000'-
- Al Pressupost d'Invers. .	3.744.292'-
TOTAL CAPÍTOL 7 . .	3.744.292'-
- Préstec Caixa Diputació .	333.333'-
- Préstec B.C.L.	156.374'-
TOTAL CAPÍTOL 9 . .	489.707'-

Ingressos:

- Contrib. Rústica	150.000'-
- Contrib. Urbana	1.035.000'-
- Llicència Fiscal	700.000'-
- Profess. i Artistes . .	40.000'-
- Solars sense edificar . .	8.000'-
TOTAL CAPÍTOL 1 . .	1.933.000'-
- Vedats de caça	40.000'-
- Impost Vehicles	830.000'-
TOTAL CAPÍTOL 2 . .	870.000'-
- Expedició documents . . .	130.000'-
- Llicències d'obres	250.000'-
- Llicències d'establiments	15.000'-
- Abastiment d'aigua	2.800.000'-
- Recollida escombreries . .	200.000'-
- Clavegueram	109.120'-
- Serveis fúnebres	41.250'-
- Veu Pública	60.000'-
- Bàscula Pública	120.000'-
- Drets de plaça	80.000'-
- Festes	250.000'-
- Canals	47.300'-
- Piscina	1.250.000'-
- Balcons	96.261'-
- Solars sense tancar . . .	5.000'-
- Façanes	62.733'-
- Portes i finestres . . .	16.200'-
- Sense clavegueram	25.600'-
- Gossos	28.350'-
- Quotes S.S. i medicaments	10.000'-
- Multes	5.000'-
- Imprevistos	700.000'-
- Guals	4.000'-
TOTAL CAPÍTOL 3 . .	6.305.814'-
- F.N.C.M. Generalitat . . .	6.675.000'-
TOTAL CAPÍTOL 4 . .	6.675.000'-
- Interessos Bancs	100.000'-
- Lloguer pis C/ Solà . . .	60.000'-
TOTAL CAPÍTOL 5 . .	160.000'-
- Subvencions Estat	500.000'-
- Subv. Ens Territorials . .	5.000.000'-
- Subv. Org. Financers . .	100.000'-
TOTAL CAPÍTOL 7 . .	5.600.000'-

El Pressupost Ordinari per a enguany puja a 21.543.814'- ptes., i de l'any passat, a la partida de Resultes, hi ha un pendent de: 3.987.537'- ptes. en pagaments, i 3.999.129'- ptes. en ingressos.

- RENOVACIÓ DEL PADRÓ MUNICIPAL D'HABITANTS.

Entre l'1 d'Abril i el 31 de Maig d'enguany es durà a terme a tot l'Estat, la renovació dels Padrons d'Habitants dels Municipis.

Oportunament, es passaran unes fulles explicatives de la forma en que es durà a terme aquesta renovació al nostre poble.

Es podran empadronar a la Fatarella, tots aquells que resideixin habitualment al nostre terme municipal.

POESIA

"SANT FRANCISCO"

He de començar per dir
que es diu Sant Francesc i no "Sant
Francisco",
però, per a pronunciar-ho com aquí,
direm tan sols "Sant Francisco".

La raó és clara i senzilla,
del més gran al més petit:
que baixaràs a "Sant Francisco" ?
tothom ho diu així.

El dia de la diada
abans de ratllar el dia,
a l'església es preparen
per a sortir en romeria.

Amb un repic de campanes
la processó va marxant,
donen a tots els bons dies
i també l'adéu-siau.

Quatre penitents són,
quatre insígnies van portant:
campana, bandera i dues creus,
a els quatre descalços van.

En arribar als "Raïmats"
la processó es pare,
la Salve cantem emocionats
saludant a la nostra Mare.

En arribar a la "Creueta"
la processó es torna a parar,
penitents i gent descansen
per el camí reprendre en acabat.

La processó va seguint
per camins, sendes i barrancs
i al cap de tres hores, per fi,
a "Sant Francisco" hem arribat.

La missa a "Sant Francisco"
amb molta devoció resem,
gràcies li donem per tot
i favors també li preguem.

Ningú es sent foraster,
tampoc ningú es sent estrany,
les mans ens donem i saludem
i ens estimem com a germans.

El jovent volta que volta
d'oliver en oliver,
un et crida: té la bóta!
l'altre et diu: té el carratell!

Així el dia va passant
amb alegria i unió
fins que per fi arriba l'hora
de formar la processó.

De "Sant Francisco" ens despedim
fins l'any que ve si Déu vol;
sembla que es posi molt trist
perquè es quedarà molt sol.

Quan la processó pel camí puja
tots seriosos i capficats,
sembla que ens deixéssim algo,
sembla que algo ens hem deixat.

Em sembla que això és ben cert:
que a més de quedar-se l'ermita,
es queda també la il-lusió,
la generositat i l'alegria.

De "Sant Francisco" fins a la "sopa"
la processó va pujant,
i a les roques de "Bellot"
altre cop es pararan.

Es torna a reprendre la marxa,
ja és de nit totalment,
tornen a repicar les campanes
saludant-nos novament.

Unes oracions es resen
en arribar a Sant Pau,
la Salve novament s'entona
a la font de Sant Joan.

La processó entra dins al poble,
tots amb el bordó a la mà
cantant himnes i pregàries:
cantant, tots pugem cantant.

Pujant la costa de la font
es fa un silenci celestial,
els cors de la gent s'emocionen
i alguns ulls estan plorant.

Dolorosos i cansats
els penitents de les insígnies
al Crist que a rebre'ls ha anat,
el sacrifici rendeixen.

Pare nostre que esteu en el Cel,
ple de generositat i bondat,
us demano tindre salut
per a "Sant Francisco" poder tornar.

JOSEP FONT i MAS

REFERÈNDUM OTAN : RESULTATS

TERRA ALTA	SI	NO	Blancs	Nuls	Participació
Arnes	25'86	70'72	3'42	-	53'35
Batea	40'16	52'23	6'17	1'44	45'79
Bot	50'30	41'21	6'87	1'62	60'22
Caseres	44'60	42'57	12'83	-	51'39
Corbera de Terra Alta	34'62	58'12	5'13	2'13	48'70
Gandesa	35'33	56'48	7'49	0'70	50'92
Horta de Sant Joan	48'91	43'27	6'55	1'27	49'15
El Pinell de Brai	46'96	48'99	3'85	0'20	48'86
La Pobla de Massaluca	46'45	39'89	12'02	1'64	43'99
Prat de Comte	61'64	31'51	6'85	-	34'76
Vilalba dels Arcs	52'52	37'63	9'09	0'76	60'92
TOTALS COMARCA	40'17	51'93	6'91	0'99	49'35

LA FATARELLA

Secció 1ª

Cens	566	
Participació	213	(37'63%)
Vots SI	40	(18'78%)
Vots NO	148	(69'48%)
Vots en blanc	24	(11'27%)
Vots nuls	1	(0'47%)

Secció 2ª

Cens	653	
Participació	289	(44'26%)
Vots SI	66	(22'84%)
Vots NO	203	(70'24%)
Vots en blanc	18	(6'23%)
Vots nuls	2	(0'69%)

Total:

Participació	41'18 %
Vots SI	21'12 %
Vots NO	69'92 %
Vots en blanc	8'37 %
Vots nuls	0'59 %

PARTICIPACIÓ:

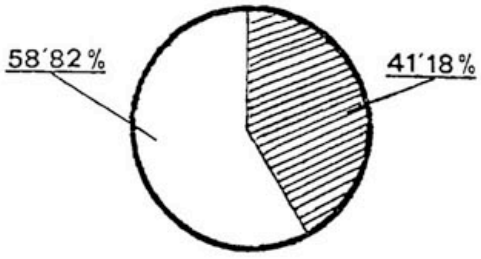

RATLLAT: participació
EN BLANC: abstenció

RESULTATS:

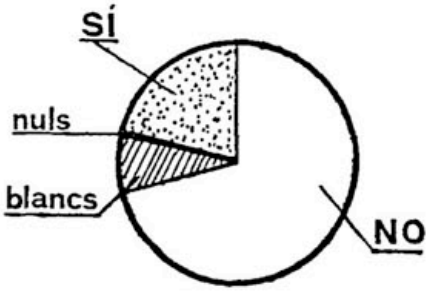

CARTES AL DIRECTOR

PUNTUALITZACIONS A LA COMISSIÓ ORGANITZADORA DEL CARNESTOLTES.

Malgrat que l'escrit que van adreçar, per mig de "La Cabana", membres de la Comissió Organitzadora del Carnestoltes a aquest Regidor, té falta d'una elemental objectivitat i, fins i tot, és absurd en alguns punts, vaig a intentar fer un aclariment.

En primer lloc, he de dir que no tinc res en contra de la gent que aquest dia - es disfressa. Si els hi agrada em sembla molt bé que ho facin. (No comprenc perquè fan menció d'això a l'escrit; suposo que serà per alguna de les deficiències - exposades al principi). Crec que una cosa és el públic que es disfressa per assistir als actes (ball, cercaviles, etc.) i una altra l'enfocament que els organitzadors vulguin donar a la Festa.

Les manifestacions fetes al seu dia - pel que subscriu, referents al desenvolupament del Carnestoltes, anaven dirigides a suggerir als organitzadors que procuressin evitar fer algun acte a on es satiritzessin o es ridiculitzessin les creences religioses de la gent.

Des del meu punt de vista, penso que és una llàstima que, de vegades, es pugui volguer aprofitar aquest dia per ironitzar o satiritzar uns conceptes que per altra gent són tan importants.

Una de les coses més estimades per la Humanitat, des de tots els temps, és el respecte dels demés per lo que un pensa - o creu.

Respecte que, al cap i a la fi, és la base de l'autèntica llibertat.

Per altra banda, i en referència a - l'escrit que sobre el Carnestoltes fa J. Anguera a "La Cabana" del propassat mes de Febrer i en el qual diu a l'últim apartat que les despeses de la Festa, a partir de l'any que ve, passin a càrrec del Pressupost de Cultura i Festes de l'Ajuntament, cal dir que les 30.000'- ptes. concedides enguany ho han estat d'aquest - Pressupost.

Atentament,

JOSEP FOLCH i GIRALT
Regidor de Cultura

NOTÍCIES BREUS

.. El dia 21 d'aquest mes va tenir lloc a Gandesa, una reunió dels Alcaldes i Entitats representatives de la comarca amb el Conseller d'Agricultura de la Generalitat, el qual informà del contingut del Decret que declara la Terra Alta Zona d'Ordenació d'Explotacions.

Aquest Decret surtirà publicat a començaments del mes d'Abril, i sembla ser que donarà especial atenció a les obres de tipus hidràulic (és a dir, - regadiu). El mes que ve en parlarem més extensament d'aquesta notícia.

.. Dels diners recollits, els Majorals - de Sant Blai han fet un donatiu a la Parròquia (de 20.000'- ptes.), per a la restauració de l'altar del sant.

.. La Societat de Caçadors del poble ha retirat els llaços posats pel terme aquest mes de Març. Se'n tornarà a ficar, però, el proper mes de Maig, fet que la "Caçadora" vol donar a conéixer a tothom.

.. Durant els dies 22, 23, 27 i 28 va estar oberta al Casal, una exposició sobre l'associacionisme juvenil a Catalunya. És una exposició itinerant que va endegar la Generalitat l'any passat amb motiu de l'Any Internacional de la Joventut.

.. En el pla internacional, volem destacar dos notícies. L'una és el Referèndum celebrat aquest mes a Suïssa, per tal de dicidir la situació d'aquest país en relació a l'Organització de les Nacions Unides (O.N.U.). El resultat fou majoritàriament contrari a la permanència a aquest fòrum internacional.

L'altra és la tensió existent al Mediterrani com a conseqüència de les maniobres realitzades pels Estats Units davant de les costes de Líbia. Les bases nordamericanes (incloses les 4 que hi ha a l'Estat espanyol) estaven en alerta davant d'un eventual atac libi.

PAGESIA

SERVEIS QUE NO PAGUEN L'I.V.A. (i 4)

Amb aquesta quarta i darrera entrega donarem per acabada la sèrie d'escrits en els que s'ha intentat explicar, d'una manera senzilla i pràctica, aquells aspectes de l'I.V.A. que afecten més directament a una petita comunitat pagesa i una mica comerciant com la nostra.

Fins ara havíem parlat sempre de l'I.V.A. com un impost que ha de pagar sempre el consumidor final del producte o servei (recordeu la compra d'un cotxe o la factura de la llum), i que tan sols els professionals (pagesos, mecànics, advocats, etc...) poden recuperar una part de l'I.V.A. que paguen en les seves relacions de compra-venda.

Però mai no havíem dit que hi ha un seguit de serveis que estan exents de l'I.V.A. És a dir, hi ha serveis (quasi tots de primera necessitat) que l'Estat ha considerat que, per la seva importància dintre de la comunitat, no han de pagar aquest impost.

Les operacions i serveis que no paguen I.V.A. són els següents:

- Sanitàries.
- Seguretat Social.
- Educació i ciència.
- Entitats sense fins de lucre.
- Servei d'assegurances i reassegurances.
- Activitats financeres (els diners que tenim al Banc o els crèdits, hipoteques, etc. que demanem).
- Vendes de terrenys no edificables.
- La segona i posterior venda d'una vivenda (la primera sí que pague I.V.A.).
- El lloguer de vivendes (en canvi, el lloguer de locals comercials sí que pague I.V.A.).
- Els jocs d'atzar (bingo, loteria, quinieles, etc...).
- Els serveis públics postals.

¿ Què vol dir que totes aquestes operacions i serveis no paguin I.V.A. ?

Senzillament vol dir que quan anem a la consulta privada d'un metge, quan paguem el "seguro" del cotxe o quan demanem un crèdit al Banc, ni el metge ni la Companyia d'assegurances ni el Banc ens pot cobrar l'I.V.A., perquè ells tampoc el paguen.

Si ho recordeu, en els números anteriors havíem dit que l'I.V.A. el paguen els consumidors, però el recapten els professionals, que són els qui, després, l'han d'entregar a Hisenda. Per tant, com que cap de les activitats assenyalades han d'ingressar l'I.V.A., no ens el poden cobrar a cap factura, i si ho fan ens estan estafant.

Ja com a recordatori del que hem anat dient fins ara sobre l'I.V.A., és important recordar que, com a consumidors que som i per defensar els nostres drets, podem i hem d'exigir claretat en totes les factures de les compres que fem.

El 6%, 12% o 33% de l'I.V.A. que paguem, ens ha de vindre ben clar i ben especificat en les factures que ens farà el proveïdor o venedor.

Així mateix, hem d'exigir que la factura porti el Codi d'Identificació Fiscal (C.I.F.) o número del Document Nacional d'Identitat (D.N.I.) en el cas de particulars, l'adreça completa i la numeració correlativa de la factura expedida.

Si no ho fem així, ens poden estafar i no tenim cap garantia que el que nosaltres paguem ho rebi Hisenda.

Però és que, a més, en el cas dels professionals (mecànics, paletes, fusters etc...) que tinguin dret a recuperar una part de l'I.V.A., si les factures dels seus proveïdors no són clares i no contenen el C.I.F., l'adreça i la numeració correlativa, Hisenda no els hi acceptarà la devolució dels diners i, per tant, els perdran.

Francesc PASCUAL i BLANCH

SALUT RURAL

LA CARIES DENTAL

És una malaltia d'origen extern infecciós, que no es cura per ella mateixa sinó que fa una destrucció de la dent. Per tant, l'acció més important és evitar - que hi arribin (i s'hi quedin) bactèries a les dents, i així no deixar que es comenci a destruir la dent.

La càries és, actualment, la malaltia infecciosa més freqüent en la Humanitat.

¿ Per què es produeix la càries ?

Hi han tres factors que hi intervenen:

- Dietètits: Consum excessiu de sucre refinat.
- Bacterians: Bactèries presents a - la boca.
- Individuals: Disminució de la resistència de la dent.

¿ Quin mal fa la càries ?

La càries destrueix la dent. Quan - falten dents, la masticació és més dificultosa i, per tant, la digestió també - ho és més.

La càries pot provocar una infecció - que arribi a altres llocs de l'organisme. Infeccions greus com són:

1.- Afectacions de vàlvules del cor.
2.- Infeccions generalitzades.

¿ Com podem conservar les dents sanes ?

- No menjant tants sucres.
- Rentant-nos les dents per a disminuir les bactèries que produeixen els aliments.
- Utilitzant fluor per a augmentar la resistència de la dent.

El nen ha de començar a raspallar-se les dents cap als 3 anys, i no ho ha de viure com un càstig ni com una imposició, sinó com un joc i com una imitació dels grans que li permet, en certa manera, de ser-ho.

El glopeig de fluor és útil per a augmentar la resistència de la dent, però - ens hem d'acostumar també a rentar-nos bé les dents cada dia, amb raspall i pasta dentrífica.

Als lactans no se'ls ha de donar el "chupete" muntat amb sucre, mel, llet - condensada, etc..., ja que, a més a més de desiquilibrar l'alimentació, les primeres dents surten ja amb càries.

Vegem ara gràficament, per acabar, - els diferents tipus de càries:

- CÀRIES QUE AFECTA A LA DENTINA (Indolora).

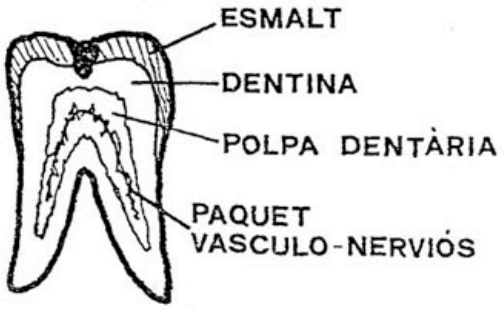

- CÀRIES QUE AFECTA A LA POLPA DENTÀRIA (Molt dolorosa).

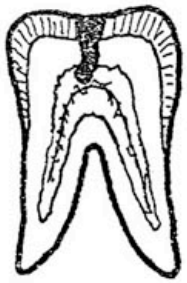

- CÀRIES QUE FA INFECCIÓ I QUE PASSA A - LA SANG (Pot afectar el cor).

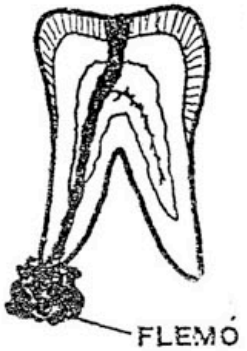

ROSA Mª ALBA i
ROSARIO MORENO

LA FORMACIÓ PROFESSIONAL AGRÀRIA

EL CENTRE DE F.P. DE GANDESA

A Gandesa, capital de la Terra Alta, hi ha un Centre de Formació Professional Agrària, centre pioner pel que fa referència a la Formació Professional dintre la nostra comarca.

Aquest Centre és un més dels que el Servei de Capacitació Agrària té a Catalunya i depèn, per tant, del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

Va iniciar les seves activitats l'any 1973-74. En el present curs compleix, doncs, el dotzè any de funcionament. Durant aquest període han passat pel mateix un total de 115 alumnes, procedents dels diferents pobles de la Terra Alta i inclús algun de la Ribera d'Ebre.

Ha estat un llarg camí, ple de dificultats, però poc a poc i malgrat tot, s'ha anat consolidant. Aquest any, el Servei de Capacitació Agrària, basat en la vocació agrària de la Terra Alta, ha fet un important esforç per a millorar els mitjans, tan humans com materials, i dotar així al Centre dels mínims que garanteixin la qualitat de l'ensenyament.

Actualment es disposa d'un taller ben equipat: tractor, motors de quatre i dos temps, equip de soldadura elèctrica; d'un laboratori on es fan les anàlisis fonamentals de vins i olis; de dos aules i d'un grup de set professors i una administrativa.

Evidentment, això no es pot quedar així. Encara ens falta més coses: s'ha de continuar millorant, malgrat els entrebancs soferts aquest any com a conseqüència de la incertesa, fins a darrera hora, en tot el que es refereix als locals que ocupem, i que ha quedat resolt de forma transitòria de la següent manera: tenim part del Centre a les Escoles velles, i part al local de la ex-OJE.

Desitgem que la transitorietat d'aquesta mesura sigui el més breu possible, i puguem gaudir d'un local únic i suficient que permeti continuar treballant al nivell que els temps actuals exigeixen.

Paral·lelament, es fan gestions per trobar una finca que ens permeti disposar d'un camp de pràctiques propi.

Es tracta, al cap i a la fi, d'estar en condicions d'oferir el que els temps actuals demanen, i PREPARAR ALS FUTURS PAGESOS de la Terra Alta per a estar en condicions de produir, lluitar i fer valdre els seus productes dins d'una agricultura cada cop més competitiva i especialitzada

JOSEP J. SABATE ESTOPÀ

Director del Centre F.P. Agrària de Gandesa.

COL·LABORACIÓ

"VÍCTIMES DE L'ESGARRIFOR"

SEGLE: XX ANY: 1995 DATA: 5 de juliol

LLOC: La Fatarella PROVINCIA: Tarragona

IV

La Fatarella era, entre altres pobles, una concentració de gent que un dia d'estiu, amb la dolçor brillant d'un sol moribund, puntual, lentament apagat, - seguia el seu curs quotidià.

Carreteres altes i justes, tan diferent, tenim, sense necessitat de trà- - mits d'expropiació o d'apropiació, i a preu trist però barat, el que pot i té qualsevol gran ciutat. Allí es reconeix la proporció adequada, com ho farien - el més vacil-les ciutadans de "capital"; així es sap que: deu a cent, cent a - mil, miler al milió.

A lo millor molts més fracassos, caricatures que ofereixen pensar, rèpli- ques tossudes i obstinades, potser degut a la tipologia àrida i ferestega. Di- em que sí, aceptem, i hi ha, pareix, que intentar seguir viure, encara que a- questa nit.això es prohibeixi.

Aquella simpatia, sensibilitat i atenció fósa en una titella d'ossos i - sang, camina d'un lloc a un altre de l'habitació i, emparedat pel silenci, s'a turà davant l'Anna:

- Me'n vaig a la piscina, a remullar una estona aquest bací amb massa en- cefàlica.
- Digues-li a la Judith que no sortiré fins a dos quarts de quatre, i que la passaré a buscar.
- Val, adéu.

S'encaminà Carles cap el pla inclinat d'uns 60 graus quan l'agradable i fi petit soroll de les orenetes i pardals va ésser pertorbat per una veu familiar:

- Carles, Carles, t'has deixat la tovallola.
- Òstia, òstia, si en sóc de deixat !

Baixà uns cinquanta metres i s'endinsà a la grisa foscor de l'entrada, amb to d'atabalament. Puja escales. Camina un petit espai. Puja més escales. O- bre la porta de l'habitació amb "póster" de la inmortal Marylin Monroe. Obre - l'armari. Tanca, i baixa apresuradament.

- Bé, adéu. Ah, sí ! No me'n recordava: fes estofat per a dinar.
- Fes-lo tu.
- Vinga, dona !
- No tinc temps. Amb dos entrepans, avui que el pare és al camp, igual passarem.
- Bé.

ALBERT SUÑÉ i BLANCH

(Continuarà)

FE D'ERRADES: A la secció que van dedicar a "Les Festes de Sant Pau i Sant Antoni" (La Cabana del Gener, nº 6), on hi fica 1 unça = 30 ptes., hi ha de ficar: 1 unça = 80 ptes.

HISTÒRIA i COSTUMS

LA DIADA DE "SANT FRANCISCO"

Diada de Sant Francesc... Diada de penitència i rogatives, enquistada dintre el temps de Pasqua. Diada de sentit cristià i pagà alhora. Si l'home (s'ha dit) és una part àngel i una part bèstia, aquest dia ho manifesta clarament amb els seus cants i pregàries religioses i amb els excessos de menjar i beure.

Esbrinant els records de la meva jovenesa, veig així l'aïtal Diada:

És fosc, ben fosc. Els estels fan l'ullet al firmament quan, a l'hora previnguda, les campanes s'esvaloten i el seu ressò s'escampa pel poble, barrancs i serralades. Sota el retruny de les campanes surt la processó, que mentre aquelles escampen la joia per l'entorn, els de la processó canten les lletenies dels Sants, barrejant els precs de pietat i penitència amb el goig que hi ha entorn.

El capellà despedeix la processò (ja que aquesta és "laica") i, quan enfilem la costa de "Mirantfont" ensopegant perquè encara som mig dormits, el flaire dels ametllers florits del "Comellà de l'Arany" ens diu que és ací la primavera.

Arribats a la "Bassa de les Forques", amb els ulls posats vers l'Ermita i acompanyats amb els cants dels galls que ens anuncien el nou dia, saludem a la Verge cantant el "Regina Coeli". Camí endins, els pins que hi ha vora el camí, moguts pel ventet matiner, mouen les branques com mans que saluden els vianants.

Baixem i pugem les costes de les "Cometes" arrossegant algun roc i esbufegant; cantant i pregant fins arribar a la Serralada, tants cops trepitjada pels nostres avantpassats amb llurs rucs i mules carregats de llenya dels "Comuns".

Serra endins, ja és clar. Els ocells surten dels nius, ajuntant ses cants amb els dels peregrins. Els conills s'amaguen. Les rabosses corren. El sol ja ha sortit i els peregrins fan la seva via, pregant per vius i difunts, demanant la pluja pels camps i la gràcia del Cel per tots.

Ja s'ha arribat a la "Creueta": es fa una queixalada, volen els papers com papallones i, altre cop, ens girem vers l'Ermita, que és el darrer cop que es veu abans d'enfonsar-se cap als "Comuns", i novament es saluda a la Vege amb el cant de la "salve".

S'arriba a la costa dels "Comuns", i l'espectacle és meravellós: En la catifa que fan els romers, matisses, ginebres, repells, timó, pins i alguns roures, passa la processó fins trobar-se, com dos rius que cerquen la mar, amb els que els esperen al peu de Santa Magdalena, que juntant veus i cors entren a l'Ermita del Sant.

No ens entretinguem amb el dinar i l'estada a Sant Francesc. Fem camí de retorn: Pel camí de la riera, calmosament retorna la processó. L'aigua baixa acaronant pedres i herbes. Molts cops, els peus ens llisquen de les passeres i la frescor de l'aigua ens dóna bo. Quedem encerclats entre el cel, el roqueram, els pins i la riera. L'aigua degota d'entre les roques i ací la part de l'àngel es desperta, l'ànima exulta i diu: "¡Qué petits som, Déu meu, déu-nos la mà!".

Seguim avançant. Ja s'ha sopat. Les bèsties neguiteixen: l'aldarull de la gent, el bon prenso i no haver llaurat, els estora. Les parelles, nois i noies, s'encimbellen al seu damunt, es formen les grupes que són els capdavanters de l'arribada de Sant Francesc.

El sol ja va a la posta. Alguna serp, arrecerada vora el camí, fuig al remor de les petjades de les bèsties; un eixam, després d'haver petonejat tot el dia les flors, torna als seus ruscs per deixar-hi la mel que porten a les seves panxones; l'oreig del cap-vespre mou les oliveres

(Segueix a la pàg. 14)

MEMÒRIES ADMINISTRATIVES AMB UNES QUANTES TAFANERIES

LA FATARELLA 1961 a 1966

JOAN ARTIGUES, Secretari Municipal (1961-66)

Abastiment d´aigües, poble adoptat i calúmnies.

"Pepe" em comunica, amb gran satisfacció per part meva, que a Madrid ha estat adjudicada la subasta de l´abastiment d´aigües.

Fatarella, es un dels pobles adoptats per Franco, per aquella Llei que es proposà reconstruir els pobles, destruits a la guerra civil.

L´abastiment es farà sota la vigilància i projectes técnics de la Direcció General d´Arquitectura, sucessora de Regions Devastades.

No es pas, un projecte molt modern i s´endavina que aprofiten plànols antics.

Es suposa que serà una obra més ben feta que els Grups Escolars, l´Abadía, el Cementiri Nou, i les Vivendes dels mestres, construccions que s´esmicolen i precisen reparacions continuades, sobretot els Grups Escolars, acabats l´any 1945.

Respiro, quan penso que no caldrà entrar en tractes amb el famós Banc de Crédit Local.

Fatarella, va esser ocupada pels nacionals quan arribaren a l´Ebre, i es pararen al llarg del seu curs.

Després els Republicans, o "rojos", crec recordar que va esser el juliol de 1938, van passar l´Ebre amb bastanta sorpresa, i arribaren aprop de Gandesa i Vilalba dels Arcs.

Fatarella, va esser ocupada per l´exercit roig.

No cal dir, que aquells que ja s´avíen significat quelcóm, durant l´ocupació nacional, van fugir cap a l´Aragó.

Però no tothom va fugir. Alguns es quedaren, amb bona fe, per vigilar les seves llars i hisendes, però com sempre, alguns amb no tanta bona fe es van dedicar a "recuperar", el que els altres havien abandonat.

Persones de solvencia moral, m´asseguren que saben, qui te mobles i robes seves.
Reconeixen bens de la seva propietat, però no s´atreveixen a reclamar-los.

N´hi havíen que tenien tirada pels guarniments d´animals. Altres per taules o cadires.

Aquella ofensiva de l´exercit republicà va tenir molt poques avantatges.

Recordem les batalles de la Serra de Caballs i Pàndols, on van morir tanta gent, inutilment

S´en diuen batalles de desgast

Quan penso, que anys després, un exercit motoritzat s´hauría limitat a volar la muntanya, i no anar-hi de cara, m´esgarrifo!.

Gràcies a la guerra -i si així es pot dir a Fatarella, es van suprimir alguns porxos, i es van eixemplar alguns carrers.

Però també penso, si amb aquests porxos no va desapareixer la part artística de Fatarella.

Sempre em refereixo als porxos de volta.
No a aquests aprofitaments inexplicables de vía pública, amb vigues, que prolonguen una casa al damunt del carrer.

A Fatarella, a Camposines (barriada de Fatarella), i prop de Vilalba, hi va haber combats violents.

Durant molts anys, els fatere-llencs han perdut ulls, i membres, de resultes de l´explossió de projectils que han trobat llaurant les terres, o que han intentat recuperar.

Els drapaires s´han cansat de comprar ferro de metralla.

Les serres de fusta, han prtestat moltes vegades de la metralla que han trobat enclastada als arbres.

(Ve de la pàg. 12)

de vora el camí... Es respira quelcom - sensual.

El troteig de les bèsties gronxa les - parelles, que ja arriben a la "prova de foc": la pujada de la "Costa de la Font". Bèstia i parella no cauen ni s'espanten a les cridòries de la gent que espera la seva arribada, però si la bèstia s'agenolla o la noia llisca i cau de cavall, faldilles enlaire ensenyant les calces (és tot un espectacle!), els xiulits atronen l'espai.

La nit ens abraça altra volta. Les campanes s'avaloten altre cop. A les "Roques de Bellot" s'albira la processó que, calmosament, farà via. Els peregrins, - bordó a la mà, preguen i canten.

Ja som a la "costa de la Font". El clam que surt del fons de tots els cors, ¡¡Mater Misericòrdia, intercede pro novis!!, omple l'espai com un mantell que volgués aixoplugar sota seu, dels sepulcres dels nostres avis fins als bressols dels nostres infants.

Aquí, altre cop, l'àngel venç a la bèstia, i els que porten les insígnies, com a representants de tots els peregrins, - tres cops es posen de genolls a terra, adorant així al Déu fet Home clavat a la Creu.

Arribats a la porta de l'Església, el darrer acte és una absolta, un homenatge als avantpassats.

La placeta i els carrers que l'envolten semblen un jardí curull de flors: els bordons que, com flors de Fe i Joia, han esclatat al bell mig d'una diada de

GERMANOR.

Col-laboració.-

ESPORTS

TIR AL PLAT

Un cop acabada la temporada de caça - per totes les espècies que habiten a les nostres rodalies, la Societat de Caçadors de la Fatarella ha posat en marxa - la modalitat de tir al plat.

L'esmentada Societat, a fi i efecte - de puguer practicar l'activitat del tir, va iniciar a principis de març unes tandes d'entrenaments al camp del "Pla de la Bassa". Dita activitat es durà a terme quasi tots els dies festius, amb alguna que altra excepció. Una d'aquestes - podria ser la tirada local del diumenge dia 30, de la qual ja en parlarem en el proper número.

També té previst la Societat, efectuar un parell de tirades generals durant aquest any.

HANDBOL

Aquesta podria ser la notícia esportiva de l'any.

Podríem començar dient que s'ha format l'embrió del que més endavant haurà de ser el Club d'Handbol (balon-mano) Femení de la Fatarella. Sona estrany, eh?

Donc sí, un grup de noies de la Vila estan intentant xafar el gruixut gel que tenen entre elles i l'esport, i miren - d'assegurar una activitat d'elles i per elles. Per inagurar-ho, estan pensant en un partit que faci ressò, però no hi ha - res segur.

El que sí és segur (de moment) és que la plaça de massatgista de l'equip sortirà per oposicions, és a dir, per aquell - que en sàpigui més. Així que, apa nois!, no val a badar, que ja diu el refrany: - "mas vale masaje en mano, que ciento volando".

FUTBOL

Pitjor impossible.

L'equip, que ja va iniciar la temporada sense puguer agafar "la onda", ho ho ha pogut fer durant tot el que va de lliga.

Ara, a tan sols nou jornades del final, els partits, lesions, rencors, pessimisme, cansanci, etc... pesen força. És un moment en que tot i passant-ho en eufòria pesa lo seu, doncs que farà en la nostra situació !

Mal balanç el del mes de Març, on sols s'ha reflectit o s'ha accentuat el que ja s'ha repetit al llarg de la Lliga. Ha estat el primer mes en que no s'ha pogut - guanyar un punt.

FELIP FUCHO.-

CUINA CASOLANA

ESPINACS AL FORN

- Ingredients:

.. 1 kg. d'espinacs.
.. 100 gr. de "beicon" fet a daus.
.. 4 dents d'all.
.. 4 ous.
.. ½ l. de llet.
.. 50 gr. de formatge ratllat.
.. 50 gr. de mantega.
.. Sal, oli, "orégano" i pebre al seu gust.

Un cop tenim els espinacs bullits i escorreguts, els tallarem (no molt petits) amb un ganivet. A la paella hi posarem un raig d'oli i els daus de "beicon", i ho fregirem fins que estiguin ben torradets.

Quan quasi estaran ben torrats, hi tirarem els alls tallats ben petitets, i els courem un poc. I a continuació els espinacs, fregint-los i remenant-los uns 5 minuts a foc lent.

A part, muntarem bé una cassola de terra amb la mantega, i hi posarem els espinacs de la paella. Batrem els ous, hi posarem la llet, el formatge ratllat, un pols de pebre negre i un xic d'"orégano", tot això ben remenat.

Es tira per damunt dels espinacs ben repartit, i ho posarem al forn durant uns 15 o 20 minuts.

TERE FUCHO.-

PASSATEMPS

Amb aquestes lletres forma un nom de noi a cada qüadre.

Solució del encreuat de cargol del número 6.

1A	R	B	E	Q	U	I	2N	A	D
8	A	M	U	F	9L	A	R	I	3A
S	A	T	Z	A	R	E	15	N	L
A	14N	C	A	N	18	E	A	10	H
R	I	R	L	A	N	L	Y	E	I
R	T	12A	20L	A	E	O	A	N	R
A	O	R	E	B	19A	S	R	11E	4A
7	C	A	O	B	S	16	R	R	L
N	I	13N	V	12	I	C	P	U	L
E	R	T6	I	B	A	5	Y	N	U

Solució de la sopa de lletres del número passat.

M	U	S	S	O	L	I	S	O	R	D	U	I	C
N	O	P	G	A	R	C	O	F	I	N	K	O	M
I	H	E	T	O	O	O	T	P	E	E	N	R	L
A	R	D	S	T	U	O	V	E	O	I	T	L	L
L	I	J	S	E	L	J	R	H	L	L	O	R	E
G	S	G	A	A	S	M	I	L	Y	X	X	U	B
O	E	N	G	E	E	S	P	A	R	B	E	R	R
Z	N	P	R	R	N	P	G	A	T	O	C	K	E
T	G	A	L	I	B	I	G	E	C	A	H	O	K
A	L	A	M	I	X	Q	G	R	C	U	L	A	F
O	A	H	R	J	Y	V	P	E	R	O	I	U	J
Z	R	A	Z	S	G	L	O	Y	R	I	Z	R	U
N	C	U	O	C	A	O	E	R	N	E	R	A	H
A	R	H	O	M	S	S	H	U	L	E	M	A	N

Óscar Descarrega

"LA CLAVELLINERA"

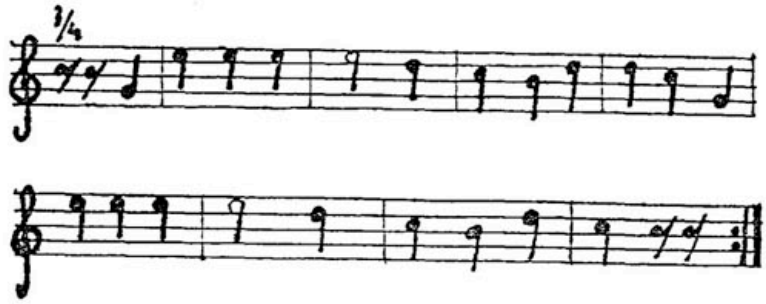

Qui la ballarà
la Clavellinera,
qui la ballarà
en un pom de llorera.

Jo la ballaré
la Clavellinera,
jo la ballaré
en un pom de llorera.

Doneu-li sopar
a la més melindrona.
Doneu-li sopar,
sopar a la redona

De sopar no en vol
la més melindrona.
De sopar no en vol,
sopar la redona.

Doneu-li marit
a la més melindrona.
Doneu-li marit,
marit la redona.

Marit sí que en vol
la més melindrona.
Marit sí que en vol,
marit la redona.

Qui la ballarà
la Clavellinera,
qui la ballarà
en un pom de llorera.

Popular de
LA FATARELLA.